

Sorin Dan Șandor

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ ȘI INTERNETUL

1. Revoluția informațională și administrația publică

Revoluția informațională din ultimii ani pune întreaga omenire în fața unei noi provocări. Profeții celui de-al treilea val nu au putut prevedea că noile tehnologii vor schimba mai mult decât sectorul economic. Societatea informațională înseamnă schimbare în toate domeniile vieții. Nu este vorba doar de un nou mod de producție, dar și de noi modalități de consum, o nouă cultură și noi moduri de petrecere a timpului liber. Era informației a fost deschisă de posibilitatea de a stoca și distribui informația la nivel global, sub orice formă: scrisă, video sau audio. Modelul și nucleul societății informaționale este și va fi Internetul. Europa a fost mult devansată de SUA în acest domeniu, dar recuperează repede¹

Număr de posturi Internet				Posturi/1000 locuitori	
	iulie '96	iulie '97	creștere	iulie '96	Iulie '97
Austria	76499	101833	33	9.5	12.7
Belgia	44358	90268	103	4.4	8.9
Danemarca	80182	137495	71	15.4	26.4
Elveția	105677	155379	47	15.1	22.2
Finlanda	301337	396352	32	59.2	77.9
Franța	194131	311985	61	3.3	5.4
Germania	603790	933850	55	7.4	11.5
Grecia	11896	21985	85	1.1	2.1
Irlanda	21483	33283	55	6.0	9.3
Italia	119952	250450	109	2.1	4.4

¹ Sursă: European Information Technology, apud Bill Echikson, *Internet Earthquake Rumbles through European Channel*, ESN, vol 2 – No 12, December 1997

Număr de posturi Internet			Posturi/1000 locuitori		
	iulie '96	iulie '97	creștere	iulie '96	Iulie '97
Marea Britanie	579756	899898	55	9.9	15.4
Norvegia	121475	209900	73	28.0	48.4
Olanda	216153	344707	59	14.1	22.4
Portugalia	15776	36540	132	1.6	3.7
Spania	85698	172179	101	2.2	4.4
Suedia	190484	294761	55	21.7	33.6
Europa Occidentală	2768647	4390865	59	7.2	11.5

Administrația publică are un mare rol în procesul de implementare a societății informaționale. În privința unor rețele informaționale “este necesar să implicăm administrațiile locală, metropolitană și regională în dezvoltarea lor. Orașele pot avea un foarte important rol în generarea cererii și în conștientizarea cetățenilor lor în privința avantajelor noilor servicii. În anumite cazuri administrațiile locale pot demonstra beneficiile acestora asumându-și rolul primului utilizator pe scară largă”²

Dintre aplicațiile a căror realizare este prioritară menționăm: managementul traficului rutier, rețeaua pentru achiziții publice, care să dirijeze licitațiile pentru investiții publice, informațiile, licitațiile și plățile urmând să se facă pe cale electronică, rețeaua asistenței medicale și autostrăzile informaționale orășenești.

Dintre acestea administrația publică locală este preconizată a avea rolul principal în dezvoltarea rețelei europene a administrațiilor publice (European Local Administrations Network – ELAN). ELAN urmărește:³ să creeze rețele deschise pentru dezvoltarea urbană, să stimuleze cererea locală pentru tehnologiile informației și comunicării, să lege într-o rețea orașele și regiunile Europei, să stimuleze inițiativele locale în domeniul societății informaționale, să încurajeze schimbul de informații despre Uniunea Europeană pentru a întări coeziunea regională, să stabilească standarde comune

² Raportul Bangemann, cap. IV, *The building blocks of the information society*

³ *Towards the Information Society in the Central and Eastern European Countries: Twentyseven ideas for European initiatives*

pentru colectarea, procesarea și răspândirea informației disponibilă publicului. Principalii beneficiari ai informațiilor ar fi cetățenii, care ar găsi noi căi de dialog cu administrația și noi căi de participare politică, și firmele mici și mijlocii, considerate “coloana vertebrală” a Europei. Administrațiile publice locale vor fi și ele stimulate să-și îmbunătățească serviciile.

O altă idee care interesantă este cea a sistemului trans-european de servicii pentru sisteme de informații geografice. Sistemele de informații geografice (Geographical Information System – GIS) pot fi folosite pentru politicile regionale, dezvoltarea infrastructurii, reforme agrare, evidența proprietarilor de suprafețe de pământ, supravegherea mediului.

Societatea informațională va aduce beneficii tuturor: cetățenilor și consumatorilor, regiunilor, guvernelor și administrațiilor, întreprinderilor mici și mijlocii, operatorilor de telecomunicații, producătorilor de hardware și software.

Revoluția informațională aduce schimbări majore în organizarea și structura societăților noastre, în modul în care ne raportăm noi la ea. Ni se oferă posibilitatea creării unei societăți deschise, în care șansele să fie mai egale, dar putem fi confrunțați și cu riscul creării unei clase de marginalizați informațional. Acest risc poate apărea datorită inadaptării unora la noile realități, la noul mod de trai și de muncă.

2. Soluții internet

2.1. Ce este Internetul

Internetul este o rețea complexă de calculatoare și subrețele interconectate prin intermediul unor firme specializate denumite Internet Service Provider.(ISP).

2.2. Servicii Internet

Prin intermediul Internet se pot asigura servicii de:

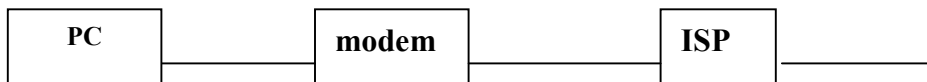
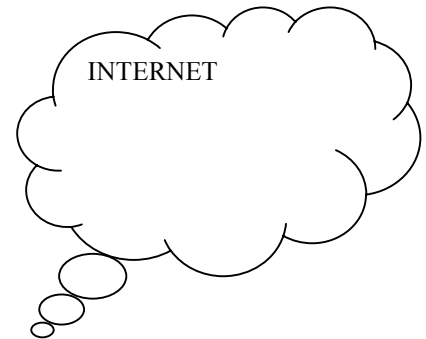
- Publicare de informații
- Poșta electronică (e-mail)
- Transfer de informații (FTP)

- Acces la informații diverse
- Baze de date distribuite geografic.

2.3. Conectare Internet

Pentru conectare la Internet este nevoie de:

- Computer
- Acces la linie telefonica sau cablu TV
- Abonament la un Internet Service Provider(ISP)
- Modem

Principalii furnizori de servicii Internet din România: RNC (administrator al DNS pentru România, acces prin ACONET-Austria la EBONE, prin antena ORION în UU.NET-SUA), RoEduNet (acces Internet prin TAIDE), EUnet, INTERCOMP (acces Internet prin STARNETS), RoLink (acces Internet prin EUnet), Kappa-net (rețea metropolitană, CATV, acces Internet prin antena TAIDE), DIGICOM, ROKNET (acces prin UNISOURCE), PCNET (cu NetSat), etc. În Cluj, principali furnizori sunt DNT Cluj (filială a Dynamic Network Technologies, firmă înființată de Fundația pentru o Societate Deschisă), precum și Codec, care asigură și conectarea prin CATV.

2.4. Costuri:

Considerând că rețeaua locală (intranet) există, costurile suplimentare necesare pentru accesul la Internet sunt:

- Prețul unui modem
- Abonament la ISP
- Cheltuieli cu impulsurile telefonice (cea mai simplă metodă de conectare.
Posibilitățile tehnice sunt multiple, incluzând fibre optice, radio, antenă satelit, etc.).

2.5. Publicare de informații pe Internet:

Prin publicare de informații pe Internet se înțelege punerea la dispoziția publicului a unor informații specifice domeniului de activitate al instituției cum ar fi structura instituției, programul de lucru, regulamentele, modalități de contact ale funcționarilor, etc.

2.6. Acces la informații:

Cu ajutorul Internet pot fi accesate o serie de informații furnizate de alte instituții, cum ar fi: Guvernul, Parlamentul, instituții centrale, persoane juridice sau fizice. Se pot consulta de la baze de date juridice, informații despre meeting-uri și conferințe până la informații cu caracter cultural sau sportiv.

Fiecare locație care poate fi accesată pe Internet este identificată de o adresă de forma:

www.nume.domeniu

Exemple:

- Guvernul României: www.guv.ro
- ISP Codec www.codec.ro
- Firma Microsoft: www.microsoft.com

2.7. Posta electronica (e-mail)

Prin poșta electronică se pot transmite mesaje între diverși utilizatori de Internet instantaneu. Fiecare utilizator este identificat de o adresă de forma: nume@domeniu

Exemple:

Popescu@profesori.ubbcluj.ro

Ionescu@Taxe.AdmFin.ro

Pentru a scrie un mesaj trebuie completată adresa internet a persoanei căreia i se adresează, subiectul mesajului și corpul mesajului. Se pot atașa alte informații sub forma unor fișiere.

2.8. Transfer de informații:

Prin intermediul unui protocol special, File Transfer Protocol (FTP), se pot transfera informații diverse între diferite locații Internet. Se pot transfera documente, programe, baze de date, imagini, etc., adică orice tip de fișier.

2.9. Baze de date distribuite geografic:

Prin Internet se pot accesa baze de date distribuite pe o arie largă geografică. Accesul se face în același mod în care se face în cadrul unei rețele locale. O instituție care este organizată cu un sediu central și o serie de sucursale teritoriale poate folosi această facilitate pentru a realiza schimbul de informații între sucursale și centrală și între sucursale. Orice modificare făcută într-o locație este transparentă și în cazul celorlalte.

3. România și Internetul

În cazul României utilizarea Internetului pare un lux inutil pentru mulți dintre factorii de decizie din instituțiile administrației publice. Costul, considerat de multe ori prohibitiv, este doar unul dintre argumentele contra. Altele sunt derivate din mentalități retrograde sau neștiință. În România încă nu există practica punerii la îndemâna cetățeanului a informațiilor de care acesta are nevoie. Există și teama (nejustificată) că prin conectarea la Internet se permite accesul oricui la rețeaua internă a instituției.

O parte din argumentație este valabilă, cea privind la precaritatea dotărilor din domeniu. Situația vânzărilor de calculatoare în România este mult sub ceea ce ar trebui să fie, atât ca cifră absolută cât și raportat la țările din jur. În 1996 în Europa Centrală și de Est s-au vândut 2,22 milioane de PC-uri, în valoare totală de 7,2 miliarde de dolari. România nu deține decât 2% din această piață, mult sub Republica Cehă, cu 11% sau Ungaria, cu 5%. Parcul total de calculatoare din România era estimat în acea perioadă la

168.518 calculatoare, deci 1 calculator la 130 de persoane și situația nu a evoluat spectaculos de atunci, vânzările de calculatoare scăzând pe fondul crizei economice. În domeniul hosturilor INTERNET, la 6 mai 1998 România deținea 16376 hosturi, din cele 6440998 numărate în întreaga Europă (0.25%), fiind clar întrecută de Ungaria (82502), Cehia (63211) ș.a. În domeniul numărului de posturi telefonice instalate, România, cu doar 3 milioane de posturi instalate și cu planul de a ajunge la 5 milioane în 2005 este pe unul dintre ultimele locuri din Europa. Accesul populației la Internet este redus, în iunie 1997 Barometrul de Opinie Publică menționând că 3.5% dintre români au acces la Internet, foarte puțini dintre aceștia folosindu-l de acasă.

Comisia Națională de Informatică, a fost însărcinată la sfârșitul anului 1990 să proiecteze avansarea României spre societatea informațională prin realizarea de studii de fezabilitate și proiecte directe eșalonate pe 3-10 ani, dar avansul a fost foarte lent. În 1991 HG 490/1991 prezenta concepția generală a informatizării societății românești. Resursele necesare erau evaluate la circa 170 miliarde lei (prețuri 1990) și circa 320 milioane \$ pentru perioada 1991-2000, banii urmând să fie asigurați de la bugetul de stat și de la agenții economici interesați. Aceasta hotărâre de guvern a fost urmată în 1992 de Proiectul director al informatizării în România, în 1995 transformându-se în versiunea preliminară de strategie a informatizării în România, aprobarea strategiei naționale petrecându-se doar în februarie 1998.

Gradul de realizare a obiectivelor prevăzute încă din 1991 este foarte mic, din lipsa investițiilor necesare (în special în domeniul telecomunicațiilor, nivelul României este mult sub cel al altor țări europene), dar și din lipsa coerenței actelor legislative. Registrul permanent de evidență al populației, unul dintre cele patru propuse în 1991, singurul care este realizat într-un anumit grad, dar care nu permite interconectarea, a putut fi folosit pentru elaborarea listelor pentru alegeri sau pentru determinarea beneficiarilor de cupoane pentru privatizare, dar nu a fost folosit cel puțin în alte două ocazii: distribuirea cupoanelor pentru agricultori (OG nr. 21/ 1997, HG nr. 65/1997), când s-a preferat sistemul introducerii și prelucrării datelor culese din cererile cetățenilor, îngreunând atât sarcina cetățenilor cât și cea a celor însărcinați cu distribuirea cupoanelor și acordarea unei alocații suplimentare pentru familiile cu mai mulți copii (Legea nr. 119 / 1997, HG 360 / 1997), caz în care culegerea datelor, tot pe baza cererilor cetățenilor, s-a

făcut la oficiile poștale, după care datele au fost transmise la Direcțiile Generale de Muncă și Protecție Socială.

Prin HG 58/2.02.1998 a fost aprobată "Strategia națională de informatizare și implementare în ritm accelerat a societății informaționale" precum și "Planul de acțiuni privind utilizarea pe scară largă și dezvoltarea sectorului tehnologiilor informației în România", cu obiective pe orizonturi de timp mediu (anul 2000) și lung (anul 2005), care vizează:

- Elemente de infrastructura informațională: comunicații de date, nucleul informațional, cadrul normativ și de reglementari, educația, cercetarea și cultura;
- Aspecte ale industriei de tehnologii ale informației;
- Aspecte ale tehnologiilor informației pentru administrația publică.

Din păcate, multe dintre termenele prevăzute în HG au fost deja depășite, fără să fie mișcat măcar un deget.

Informatizarea administrației publice se face, după cum s-a făcut până acum, în funcție de fiecare instituție publică, fără a se încerca o compatibilizare și o interconectare a acestor sisteme informaționale.

4. Pagini ale administrației publice pe Internet.

În domeniul conectării la Internet, fiecare instituție publică s-a descurcat pe cont propriu. Trebuie remarcat un program realizat de Federația Municipiilor din România în colaborare cu Fundația Soroș în 1997, prin care un număr de instituții ale administrației publice locale s-au conectat la Internet, serverele Fundației găzduind și paginile de web ale acestora. Din păcate, aceste pagini au fost realizate în mare viteză, cuprinzând informații puțin relevante, și nu au mai fost actualizate de atunci.

Paginile administrației publice românești se caracterizează în general printr-o sărăcie a informațiilor oferite cetățeanului, prin lipsa anunțării unor posibilități de contactare a funcționarilor din diferitele servicii (adrese e-mail), nu este înlocuit sistemul de petiții, cereri, formulare prin folosirea serviciilor electronice, nu există legături către instituții similare.

Oricum, s-au făcut câțiva pași înainte. Introducerea pe scară largă a tehnologiilor informației se poate constitui într-un important factor de schimbare al mentalităților administrației publice, de apropiere a acesteia de cetățean, de necesitățile societății românești.

Administrația publică – resurse INTERNET

Guvernul: <http://www.guv.ro>

Camera Deputaților: <http://diasan.vsat.ro/>

Senatul: <http://www.senat.ro>

Președinția: <http://www.presidency.ro>

Ministere:

Ministerul Afacerilor Externe: <http://www.mae.ro>

Ministerul Apărării Naționale: <http://www.mil.logicnet.ro/>

(neautorizat de la 23.10.1997)

Ministerul Finanțelor: <http://www.mfinante.ro>

Ministerul Justiției (Cartea Alba)

<http://domino.kappa.ro/mj/carteaalba.nsf>

Ministerul Cercetării și Tehnologiei: <http://www.mct.ro/>

Ministerul de Interne: <http://www.mi.ro/>

Ministerul Educației Naționale: <http://www.edu.ro>

Ministerul Muncii și Protecției Sociale:

<http://www.kappa.ro/clients/mmmps/>

Comisia Națională de Statistică: <http://www.cns.kappa.ro>

Comisia Națională de Informatică: <http://www.cni.ro>

Consilii Locale:

Aiud: <http://apul.ro/aiud/index.html>

Alba-Iulia: <http://apul.ro/alba/albar.html>

Anina: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/anina/anina.htm

Arad: http://www.inext.ro/Arad_Home/primaria.htm

Bistrița: <http://www.dntcj.ro/NGOs/f-mun-ro/bistrita>

Bârlad: <http://home.dntis.ro/~pbarlad>

Bacau: <http://home.dntis.ro/~primbac/>

Băile Herculane:

http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/herc/hercule.htm

Blaj: <http://apul.ro/blaj/blajr.html>

Bocsa: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/bocsa/bocsa.htm

Botoșani: <http://home.dntis.ro/~primboto/>

Brașov: <http://www.dntcj.ro/NGOs/f-mun-ro/brasov>

București: <http://www.pmb.ro>

Caransebeș: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/caran/carans.htm

Constanța: http://www.cjc.ct.ro/institutii-regii/altele/cic_cta

Craiova: <http://www.dntcj.ro/NGOs/f-mun-ro/craiova>

Fălticeni: <http://home.dntis.ro/~primfalt/>

Iași: <http://cityhall.ccis.ro>

Miercurea Ciuc: <http://clmc.topnet.ro>

Moldova Nouă:

http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/caran/carans.htm

Oravița: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/oravita/oravita.htm

Oțelu Rosu: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/otelu/otelu.htm

Piatra Neamț: <http://home.dntis.ro/~clpnt/clpnt.html>

Ploiești: <http://www.interplus.ro/intranet/primarie/primfr.htm>

Reșița: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/resita/resita.htm

Sibiu: <http://main.primsb.ro/internet/ro/start.html>

Slobozia: <http://www.cicnet.ro/>

Târgu-Mureș: <http://www.netsoft.ro/primaria/>

Timișoara: <http://www.ccctm.ro/cityhall/>

Federația Municipiilor din România: <http://dntb.ro/users/fmr>

Consilii Județene:

Caras Severin: http://www.cs.ro/Consiliul_Judetean/

Cluj: <http://www.dntcj.ro/NGOs/f-mun-ro/cluj>

Constanța: <http://www.cjc.ro/cjc>

Harghita: <http://www.dntcj.ro/NGOs/f-mun-ro/harghita>

Iași: <http://icj.uaic.ro>

Mehedinți: <http://www.expert.ro/consiliu/>

Mureș: <http://www.netsoft.ro/cjmures/>

Sibiu: <http://www.cjsibiu.ro/internet/start.html>